

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОЧИКИСТОН

ДАР БОРАИ МУҚОВИМАТ БА КОРРУПСИЯ

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқию ташкилии муқовимат ба коррупсияро муайян намуда, ба ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд, манфиатҳои давлату ҷомеа, таъмини амнияти миллий, фаъолияти муътадили мақомоти давлатӣ ва бегаразӣ дар хизмати давлатӣ равона гардидааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- **коррупсия** - кирдоре (ҳаракат ё беҳаракатие), ки аз ҷониби шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба он баробаркардашуда бо истифода аз мақоми хизмати худ ва имкониятҳои он барои ба манфиати худ ё шахси дигар ғайриқонунӣ ба даст овардани неъматҳои моддӣ ғайримоддӣ, бартарӣ ё имтиёзҳои дигар содир карда мешавад, инчунин ба ин шахс бевосита ё бавосита додани неъматҳои моддӣ ғайримоддӣ, бартарӣ ё имтиёзҳои дигар ба субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд бо мақсади моил кардан ё мукофотонидани онҳо барои содир намудани ҷунин ҳаракатҳо ба манфиати шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ;

- **муқовимат ба коррупсия** - фаъолияти субъектҳои муқовимат ба коррупсия дар самти пешгирӣ, ошкор кардан, кушодан, таҳқиқу тафтиши ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ва ба ҷавобгарӣ кашидани субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд, бартараф намудани сабабу шароитҳои бавучудоварандаи коррупсия ва оқибатҳои ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ; ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ҳуқуқвайронкуниҳои бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинишудае, ки барои коррупсия шароит ба вуҷуд оварда, аз ҷониби субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд содир шуда, боиси ҷавобгариӣ бо қонунгузорӣ муқарраршудаи интизомӣ, маъмурӣ, граждонӣ ва ҷиноятӣ мегарданд;

- **субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд** - шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор, яъне шахсе, ки ба таври доимӣ, муваққатӣ ё бо ваколати махсус мансабҳои давлатии ҳокимияти давлатӣ ё мансабҳои давлатии хизмати давлатиро мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ишғол менамояд, шахси мансабдори мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, инчунин шахсони ба он баробаркардашуда (шахсе, ки бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сифати номзад ба ишғоли мансабҳои давлатии интихобӣ ё узви мақомоти интихоботии давлатӣ ба қайд гирифта шудааст, шахсони мансабдори субъектҳои хоҷагидори давлатӣ, субъектҳои хоҷагидоре, ки дар онҳо ҳиссаи давлат на кам аз нисфро ташкил медиҳад, шахсони мансабдори ташкилотҳои ғайрииттиҳодотӣ, шахсони мансабдори давлатҳои хориҷӣ, созмонҳои байналмилалӣ ва намояндагиҳои онҳо, ки бо мақомоти давлатӣ, шахси мансабдор, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муносибат доранд), шахсе, ки хизматрасониҳои давлатиро амалӣ менамояд, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;

- **вазифаҳои давлатӣ** - вазифаҳое, ки дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардида, ба ваколатҳои давлат, мақомоти он ва шахсоне, ки мансабҳои давлатиро ишғол менамоянд, дохил мешаванд;

- **истифода аз мақоми хизмати ё имкониятҳои он** - истифодаи яқдафъаина, такрорӣ ё мунтазам аз вазифаҳои давлатӣ ва имкониятҳои он, инчунин барқарор намудани алоқаҳои устувор бо як ё якчанд шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба он баробаркардашуда, бо шахс ё гурӯҳи алоҳида бо мақсадҳои дар сарҳати якуми ҳамин модда номбаршуда, ки ба манфиатҳои шахс, давлат ва ҷомеа таҳдид мекунад ё зарар мерасонад;

- **хешовандон** - зан, шавҳар, фарзанд, падару модар, бародар, хоҳар, инчунин падару модар, бародар, хоҳар ва фарзандони зан ё шавҳар, амак, тағо, хола, амма, кудо, келин, домод, бародарзода, хоҳарзода, фарзандхондагон, фарзандхондшудагон, инчунин шахси дигаре, ки бо шахси барои иҷрои

вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба он баробаркардашуда яқоя зиндагӣ карда, хоҷагии умумӣ мебаранд;

- **манфиати давлатӣ** - ҳама гуна манфиате, ки бо қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар ва ҳифз карда мешавад;

- **манфиати шахсӣ** - ҳама гуна манфиате, ки ба қонунгардонидани эҳтиёҷоти моддию ғайримоддӣ шахс равона карда мешавад;

- **бархӯрди манфиатҳо** - ҳолати манфиатдорию шахсии субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд, ки ҳангоми иҷрои вазифа метавонад боиси ба амал омадани ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ гардад ва ба манфиатҳои шахси воқеӣ, ҳуқуқӣ, ҷомеа ва давлат зарар расонад;

- **пешгирии коррупсия** - фаъолияти субъектҳои муқовимат ба коррупсия дар самти огоҳ, пешгирӣ, ошкор, бақайдгирӣ, кушодан, таҳқиқу тафтиши кирдорҳои коррупсионӣ ва баргараф намудани сабабу шароитҳои, ки ба содиршавии ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд мусоидат мекунад;

- **ҳавфҳои коррупсионӣ** - эҳтимолияти ҷой доштан ва ба вучуд омадани сабаб ва шароитҳои, ки метавонанд ба ҳар шакл ба содиршавии ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд мусоидат намоянд.

Моддаи 2. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба коррупсия

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба коррупсия ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад.

Моддаи 3. Доираи амали Қонуни мазкур

Қонуни мазкур нисбат ба субъектҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд паҳн мегардад, агар дар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 4. Принципҳои асосии муқовимат ба коррупсия

Муқовимат ба коррупсия дар асоси принципҳои зерин амалӣ мегардад:

- 1) қонуният;
- 2) адолат;
- 3) афзалияти ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- 4) баробарии ҳама дар назди қонун;
- 5) шаффофият ва ошкорбаёнӣ;
- 6) ногузир будани ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд;
- 7) пешгирӣ ва баргараф намудани оқибатҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд;
- 8) таъмини амнияти шахсӣ ва қафолати ҳуқуқии шахсе, ки дар муқовимат ба коррупсия мусоидат менамояд;
- 9) ҳамкорию мақомоти давлатӣ бо ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ.

БОБИ 2. ВАКОЛАТҲОИ СУБЪЕКТҲОИ МУҚОВИМАТ БА КОРРУПСИЯ

Моддаи 5. Салоҳияти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия дорои салоҳияти зерин мебошад:

- самтҳои асосии сиёсати давлатиро оид ба муқовимат ба коррупсия муайян менамояд;
- стратегияи давлатии муқовимат ба коррупсияро тасдиқ менамояд;
- Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистонро таъсис медиҳад, ҳайат ва низомномаи онро тасдиқ менамояд;

- ваколатҳои дигареро, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, амалӣ менамояд.

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия дорои салоҳияти зерин мебошад:

- сиёсати давлатиро дар самти муқовимат ба коррупсия, таъминоти ташкилӣ, рушд ва таҳкими моддию техникии субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунандаро татбиқ менамояд;

- ваколатҳои дигареро, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, амалӣ менамояд.

Моддаи 7. Субъектҳои муқовимат ба коррупсия

Субъектҳои муқовимат ба коррупсия аз субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда ва субъектҳои, ки дар муқовимат ба коррупсия иштирок менамоянд, иборат мебошанд.

Моддаи 8. Субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда

1. Субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда инҳо мебошанд:

1) Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2) Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3) Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

4) Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

6) Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

7) Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

8) Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

9) судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Барои иҷрои вазифаҳои муқовимат ба коррупсия роҳбарони субъектҳои муқовимат ба коррупсия масъул мебошанд.

Моддаи 9. Ваколатҳои субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда

1. Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия дорои ваколатҳои зерин мебошад:

1) сиёсати давлатиро дар самти муқовимат ба коррупсия татбиқ менамояд;

2) муқовимат ба коррупсияро дар тамоми мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳои дигар, новобаста ба шакли ташкилию ҳуқуқиашон, амалӣ менамояд;

3) санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар самти муқовимат ба коррупсия таҳия ва мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

4) фаъолияти субъектҳои муқовимат ба коррупсияро дар самти муқовимат ба коррупсия ҳамоҳанг месозад;

5) корҳои таҳлилий ва мониторинги вазъи муқовимат ба коррупсияро анҷом медиҳад, натиҷаи онро барои баррасӣ ва андешидани чораҳо ба мақомоти дахлдори давлативу ҷамъиятӣ ирсол менамояд;

6) ҳавфҳои коррупсиониро дар тамоми мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва ташкилотҳои дигар, новобаста ба шакли ташкилию ҳуқуқиашон, таҳлил менамояд ва чораҳои зарурӣ меандешад;

7) самаранокии чораҳои муқовимат ба коррупсияро таҳлил намуда, барои такмил додани онҳо таклифҳо пешниҳод менамояд;

8) ҷинойтҳои ба коррупсия алоқамандро ошкор ва тафтиш намуда, ҷиҳати огоҳ, пешгириӣ, ошкор ва бартараф намудани сабабу шароитҳои бавучудоварандаи коррупсия ва оқибатҳои ҳуқуқвайронкунии коррупсионӣ чораҳои самаранок меандешад;

9) Ҷаъолияти мақомоти давлатиро оид ба гузаронидани арзёбии зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоихаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ таҳлил ва ҳамоҳанг менамояд;

10) ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ менамояд.

2. Прокуратураи генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия дорои ваколатҳои зерин мебошад:

1) назорати риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи қонунҳоро татбиқ менамояд ва дар мавриди ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо меандешад;

2) ҳамкориҳои ҳуқуқии байналмилалиро барои расонидани ёрии ҳуқуқӣ, истирдоди шахсони ҷиноятҳои коррупсионӣ содирнамударо, ки дар ҳудуди давлати хориҷӣ қарор доранд, мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон амалӣ мегардонад;

3) Ҷаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқро дар самти таҳқиқ ва тафтиши ҷиноятҳои ба коррупсия алоқаманд ҳамоҳанг месозад;

4) ҳангоми дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор намудани омилҳои бавҷудоварандаи коррупсия ҷиҳати бартараф намудани онҳо ба субъектҳои ҳуқуқэҷодкунанда ё ба мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия пешниҳод манзур менамояд;

5) таҳлил ва арзёбии маълумоти омории оид ба вазъи муқовимат ба коррупсияро анҷом медиҳад;

6) ваколатҳои дигари пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ менамояд.

3. Ваколатҳои Вазорати корҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия бо роҳи андешидани чораҳои пешгирӣ ва ошкор кардани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд амалӣ карда мешаванд.

4. Ваколатҳои Вазорати мудофиа ва Гвардияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи гузаронидани чорабиниҳои зиддикоррупсионӣ дар соҳаи идоракунии ҳарбӣ ва Қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

5. Ваколатҳои Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия тавассути андешидани чорабиниҳои пешгирикунанда ва ошкорсозандаи ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд, ки ба амнияти миллии таҳдид менамоянд, амалӣ карда мешаванд.

6. Ваколатҳои Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия тавассути андешидани чораҳои зарурӣ ҷиҳати пешгирӣ ва ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ҳангоми интиқоли молу маҳсулот аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

7. Ваколатҳои мақомоти судӣ дар самти муқовимат ба коррупсия бо тартиби пешбининамудаи Қонуни конститусионии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон", Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 10. Субъектҳои, ки дар муқовимат ба коррупсия иштирок менамоянд

Субъектҳои, ки дар муқовимат ба коррупсия иштирок менамоянд, инҳо мебошанд:

1) Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

2) Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3) Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

4) Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

5) Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

6) Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон;

7) Агентии хизмати давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

8) Кумитаи давлатии идораи замин ва геодезии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

9) Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

10) Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон; 11) Агентии хариди давлатии мол, кор ва хизматрасонии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

12) Хадамоти алоқаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

13) Хадамоти иҷроии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

14) Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илми назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- 15) Бонки миллии Тоҷикистон;
- 16) мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлати;
- 17) мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот;
- 18) мақомоти дигари давлатӣ;
- 19) субъектҳои хоҷагидор;
- 20) ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ;
- 21) намояндагҳои созмонҳои байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд;
- 22) шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ.

Моддаи 11. Ваколатҳои субъектҳои, ки дар муқовимат ба коррупсия иштирок менамоянд

Субъектҳои, ки дар муқовимат ба коррупсия иштирок менамоянд, дар доираи ваколати худ мунтазам тарғибу ташвиқи зиддикоррупсиониро мегузаронанд, иҷрои талаботи стратегия ва барномаҳои давлатии зиддикоррупсиониро таъмин менамоянд, бо мақсади ошкор ва бартараф намудани сабабу шароитҳо ва хавфҳои коррупсионӣ таҳлили фаъолиятро анҷом медиҳанд.

Моддаи 12. Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон

Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми машваратӣ буда, бо мақсади ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ ҷиҳати амалигардонии чораҳои муқовимат ба коррупсия аз тарафи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода мешавад ва ба ӯ ҳисоботдиҳанда мебошад.

Моддаи 13. Комиссияи ҷамъиятӣ оид ба пешгирии коррупсия

1. Ҷиҳати пешгирии коррупсия дар маҳалҳо дар назди мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ комиссияи ҷамъиятӣ оид ба пешгирии коррупсия таъсис дода мешавад.

2. Низомномаи намунавии комиссияи ҷамъиятӣ оид ба пешгирии коррупсия дар назди мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ аз тарафи Шӯрои миллии муқовимат ба коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

БОБИ 3. ПЕШГИРИИ КОРРУПСИЯ

Моддаи 14. Пешгирии коррупсия ва роҳҳои амалигардонии он

Пешгирии коррупсия яке аз чораҳои муқовимат ба коррупсия буда, бо роҳҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- 1) тарғибу ташвиқи зиддикоррупсионӣ;
- 2) таълиму тарбияи зиддикоррупсионӣ;
- 3) таҳлили хавфҳои коррупсионӣ;
- 4) мониторинги зиддикоррупсионӣ;
- 5) экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ;
- 6) чораҳои назорати давлатии молиявӣ;
- 7) талаботи махсус нисбати довталабони вазифаҳои давлатӣ ва шахсони барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор;
- 8) мамониат барои таъин ё интихоб шудан ба мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда;
- 9) қорӣ намудани маҳдудиятҳо вобаста ба иҷрои вазифаҳои мансаби давлатӣ ва мансаби ба он баробаркардашуда.

Моддаи 15. Тарғибу ташвиқи зиддикоррупсионӣ

1. Тарғибу ташвиқи зиддикоррупсионӣ чораҳои мақсадноки фаҳмондадиҳии муқовимат ба коррупсия буда, тавассути воситаҳои ахбори омма, шабакаи интернет, суҳбату вохӯриҳо бо аҳоли ва роҳҳои дигари дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинигардида амалӣ карда мешаванд.

2. Тарғибу ташвиқи зиддикоррупсионӣ аз тарафи субъектҳои муқовимат ба коррупсия мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 16. Таълиму тарбияи зиддикоррупсионӣ

1. Таълиму тарбияи зиддикоррупсионӣ бо роҳи қорӣ намудани барномаи таълимӣ бо мақсади аз худ кардани дониш, маҳорат ва масъулият оид ба огоҳ, пешгирӣ ва ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд, дар ҷомеа ба вучуд овардани муносибати оштинопазир бо ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд, баланд бардоштани савияи дониш ва фарҳанги ҳуқуқӣ амалӣ карда мешаванд.

2. Таълиму тарбияи зиддикоррупсионӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешаванд.

Моддаи 17. Таҳлили хавфҳои коррупсионӣ

1. Таҳлили хавфҳои коррупсионӣ бо мақсади ошкор намудани сабабу шароитҳои, ки ба коррупсия мусоидат менамоянд ё метавонанд ба он замина гузоранд, ҳамчунин таҳияи тавсияҳо чиҳати аз байн бурдани таъсири онҳо гузаронида мешавад.

2. Тартиби гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсионӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 18. Мониторинги зиддикоррупсионӣ

1. Мониторинги зиддикоррупсионӣ бо роҳи мушоҳида, санҷиш, таҳқиқ, омӯзиш, таҳлил, арзёбӣ ва пешбинии ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ, омилҳои бавучудоварандаи коррупсия, инчунин татбиқи стратегия, барнома ва нақшаҳои муқовимат ба коррупсия, тадқиқоти сотсиологӣ, маълумот оид ба огоҳонидан, пешгирӣ, ошкор, бақайдгирӣ, бартараф, санҷишу тафтиш намудан ва натиҷаи баррасии ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ дар суд ва мақомоти дигари ваколатдори давлатӣ гузаронида мешавад.

2. Натиҷаи мониторинги зиддикоррупсионӣ барои баррасӣ ва андешидани чораҳо ба мақомоти дахлдори давлатӣ ва ҷамъиятӣ фиристода мешавад.

Моддаи 19. Экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ

Экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар асоси муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи экспертизаи зиддикоррупсионии санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ" гузаронида мешавад.

Моддаи 20. Чораҳои назорати давлатии молиявӣ

1. Бо мақсади пешгирӣ ва ошкор намудани кирдорҳои коррупсионӣ дар вазорату идораҳо ва ташкилотҳои дигар, ки дар онҳо маблағҳои бучетӣ ва ғайрибучетӣ истифода карда мешаванд, бо роҳи гузаронидани санҷишҳои молиявӣ чораҳои назорати давлатии молиявӣ амалӣ карда мешаванд.

2. Тартиби амалӣ намудани назорати давлатии молиявиро қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 21. Талабот нисбати довталабони мансабҳои давлатӣ ва шахсони барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор

1. Бо мақсади роҳ надодан ба суиистифода аз мақоми хизмати худ ва имкониятҳои он ба манфиатҳои шахсӣ, гурӯҳӣ ва шахсони дигар дар Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати довталабони мансабҳои давлатӣ, шахсони барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор, инчунин шахсони ба онҳо баробаркардашуда маҳдудият ва уҳдадориҳои махсус муқаррар карда мешаванд.

2. Таъин (интиҳоб) шудан ба мансаби давлатӣ ба сифати шахсе, ки барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор шудааст ва шахси ба он баробаркардашуда маънои ихтиёран ба зимма гирифтани ин уҳдадорӣ ва маҳдудиятҳоро дорад.

3. Маҳдудият ва уҳдадориҳо нисбати шахрвандоне, ки ба сифати номзад ба мансабҳои давлатии интихобӣ ба қайд гирифта шудаанд, бо қонунгузорӣ дар бораи интихобот муқаррар карда мешаванд.

4. Довталабони мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда ҳангоми таъин (интихоб) шудан, шахсони барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони мансабдори давлатии ба онҳо баробаркардашуда, ҳангоми дар мансаб будан уҳдадоранд ҳар сол ба ҷойи қор ва мақомоти андозии ҷои зист эълония дар бораи даромадҳо ва вазъии молумулкии худ пешниҳод намоянд.

5. Роҳбарони мақомоти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шахрак ва дехот ҳангоми таъин (интихоб) ба мансаб ва ҳангоми дар мансаб будан уҳдадоранд ҳар сол оид ба вазъии молумулкии худ ба мақомоти болоии худ ва оид ба даромад ба мақомоти андозии ҷои зист маълумот пешниҳод намоянд.

Моддаи 22. Мамониат барои таъин ё интихоб шудан ба мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда

1. Шахс дар ҷунин мавридҳо наметавонад ба мансабҳои давлатӣ ё мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда таъин ё интихоб шавад:

1) доштани доғи судӣ барои ҷиноятҳои аз беэҳтиётӣ содиркарда;

2) агар барои содир кардани ҷиноятҳои қасдона маҳкум шуда бошад ё дар асоси моддаи 32 Кодекси муҳофизатии ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои содир намудани ҷинояти вазнин ва махсусан вазнин аз ҷавобгарии ҷиноятӣ озод шуда бошад;

3) эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳалномаи суд дар бораи маҳдуд намудани қобилияти амал ё ғайри қобили амал эътироф намудани шахс;

4) надоштани таҳсилот, ихтисос ё собиқаи кории дахлдоре, ки мутобики қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои таъин ё интихоб шудан ба мансабҳои давлатӣ ва мансабҳои ба онҳо баробаркардашуда ҳатмӣ мебошад;

5) бевосита дар иттиҳот, таҳти назорат ё ҳисоботдиҳанда будани мансаби ишғолшаванда ё ишғолнамудаи ӯ ба мансабҳои, ки онро ҳешовандони ӯ ишғол кардаанд;

6) дар сурати соҳиб шудан ба шахрвандии давлати хориҷӣ ё аз даст додани шахрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин шахси бешаҳрванд будан, ба истисноии ҳолатҳои, ки таъин ё интихоби ҷунин шахсон ба хизмати давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон пешбинӣ гардида бошанд;

7) мавридҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст.

2. Мамониатҳои, ки дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, ба мансабҳои ташкилоти давлатӣ ва субъектҳои хоҷагидоре, ки дар онҳо ҳиссаи давлат на кам аз нисфро ташкил медиҳад, татбиқ карда мешавад.

3. Дар сурати риоя накардани мамониати дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда, қарори ба мансаб таъин ё интихоб шудани шахс бо эътироз ё пешниҳоди прокурор, дастури хаттӣ ё пешниҳоди мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти ваколатдори соҳаи хизмати давлатӣ ё бо ташаббуси худи мақомоти қарорро қабулкарда ё мақомоти болоӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бекор карда мешавад.

Моддаи 23. Маҳдудият вобаста ба иҷрои вазифаҳои мансаби давлатӣ ва мансаби ба он баробаркардашуда

1. Ба шахси барои иҷрои вазифаҳои мансаби давлатӣ ваколатдор ва мансаби ба он баробаркардашуда иҷрои қорҳои зерин манъ аст:

1) ба фаъолияти мақомоти дигари давлатӣ, ки ба доираи ваколатҳои мансабиаш дохил нест, дахлат намояд;

2) ба кори дигари музнок машғул шавад, ба истисноии фаъолияти илмиву эҷодӣ ва омӯзгорӣ;

3) аз рӯи масъалаҳои вобаста ба фаъолияти мақомоти давлатӣ, ки дар он хизмат мекунад, бевосита тобеъ ё таҳти назорати он мақомот қарор дорад, ҳамчун вакили шахси сеюм иштирок намояд;

4) шахсан ё ба воситаи шахсони боваринок ба фаъолияти соҳибқорӣ машғул шавад;

5) дар бонқҳои хориҷӣ, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият доранд, суратҳисобҳо кушояд ва пасандозҳо дошта бошад;

6) захираҳои молиявӣ, моддию техникаӣ, нақлиётӣ, захираҳои дигари давлатӣ ё ҷамъиятӣ ва иттилоотӣ хизматиро ба мақсадҳои ғайрихизматӣ истифода намояд;

7) аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои хизмате, ки ҳангоми амалигардонии ваколаташ анҷом додааст ё ба манфиати шахси дигар анҷом наодааст, подош (дар намуди пул, мол, хизматрасонӣ, истироҳат, хароҷоти нақлиёт ва ғайра) гирад, ба шахсони мансабдори болоӣ тухфа диҳад ё хизмат расонад;

8) аз ҳисоби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии хориҷӣ ба саёҳат ва сафарҳои дохилӣ ва хориҷӣ равад, таъбат ва истироҳат намояд, ба истиснои сафарҳо бо даъвати ҳешовандон ва мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон ё бо мувофиқаи байни мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақомоти давлатии кишварҳои хориҷӣ ва созмонҳои байналмилалӣ, ки аз ҳисоби онҳо сурат мегиранд;

9) супоришу дастурҳои хизматҳои сиёсӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои динӣ ва субъектҳои хоҷагидорро, ки ба фаъолияти мақомоти давлатӣ дахл доранд, иҷро намояд ё мақоми хизматии худро ба манфиати онҳо истифода барад;

10) барои дар матбуот, радио ва телевизион интишор ва паҳн гардидани мақолаю барномаҳои дар чорабиниҳои расмӣ ба сифати хизматчиӣ давлатӣ баёнкарда, ки таҳияи онҳо ба уҳдадорӣ хизматиаш дохил мешавад, музд гирад.

2. Шахсони барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда уҳдадоранд дар муҳлати на дертар аз понздаҳ рӯзи кории пас аз ба хизмати давлатӣ дохил шудан ҳиссаи дар сармояи оинномавии (шариконаи) ташкилоти тичоратӣ дошташонро ба шахси дигар бо ҳуқуқи идораи ба боварӣ асосёфта диҳанд.

3. Шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба он баробаркардашуда тухфаҳои ҳангоми баргузори чорабиниҳои протоколӣ, сафарҳои хизматӣ ва чорабиниҳои дигари расмӣ гирифташро ҳамчун молу мулки давлатӣ бояд бо санади дахлдор ба мақомоте, ки дар он фаъолият менамояд, супорад, ба истиснои армуғон ва тухфаҳои дигари рамзӣ, ки арзиши умумии онҳо дар давоми сол аз сад нишондиҳанда барои ҳисобҳо зиёд набошад.

4. Риоя накардани маҳдудиятҳои номбурда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба ҷавобгарӣ кашидан асос мегардад.

БОБИ 4. ҲУҚУҚВАЙРОНКУНИҲОИ БА КОРРУПСИЯ АЛОҚАМАНД ВА ҶАВОБГАРӢ БАРОИ ОНҲО

Моддаи 24. Ҳуқуқвайронкуниҳое, ки барои коррупсия шароит ба вуҷуд меоваранд ва ҷавобгарӣ барои онҳо

1. Ба ҳуқуқвайронкунии барои коррупсия шароит бавучудоваранда кирдорҳои зерини шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба он баробаркардашуда дохил мешаванд:

1) истифода аз мақоми хизматии худ дар ҳалли масъалаҳое, ки ба манфиатҳои шахсӣ, ҳешовандон ё шахсони сеюм алоқаманданд;

2) монеъ шудан ё даҳлати ғайриқонуӣ ба иҷрои фаъолияти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва назоратӣ дар ҳудуди муайян ё нисбати объектҳо ва ё шахсони мушаххас;

3) иштирок ба сифати намояндаи манфиатдори шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ аз рӯи қорҳои мақомоте, ки ин шахс дар он ҷо қор мекунад ё дар тобеияти вай қарор дорад, ё ин ки фаъолияти онҳоро назорат мекунад, аз ҷумла иштирок ба сифати ҳимоятгари ҷамъиятӣ ё намоянда (ба истиснои ҳолатҳои намояндагии қонунӣ) аз рӯи парвандаҳои граждани, иқтисодӣ, ҷиноятӣ ва ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ;

4) иштирок дар қиморбозиҳои пулӣ ё қиморбозиҳои дигари дорои хусусияти молумулкӣ бо шахсони мансабдори болоӣ ё тобеъ ва ё аз ягон ҷиҳат тобеияти хизматидошта;

5) машғул шудан ба фаъолияти соҳибқорӣ, иштирок дар идоракунии фаъолияти ҷамъияти хоҷагидор ё ташкилоти дигари тичоратӣ, аз ҷумла дар ҳайати мақомоти идоракунии ташкилоти тичорати, ки узвият дар онҳо бе нишон додани манфиати махсуси шахсӣ ғайриимкон аст, ба истиснои ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

6) узвият дар мақомоти идоракунии, шӯроҳои нозирон ё парасторон, мақомоти дигари ташкилотҳои ғайритичоратии хориҷӣ ва воҳидҳои сохтори дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунандаи онҳо, агар дар қонунгузорӣ ё шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад;

7) пешбарӣ ё таъин шудан ба мансаб ба сифати шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба он баробаркардашуда, дар сурати мавҷуд будани мамониатҳо барои ишғол намудани чунин мансаб, ки дар моддаи 22 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд ва ё дидаву доништа рӯяи накардани маҳдудияти пешбининамудаи ҳамин Қонун доир ба хизмати якҷояи хешовандон, дидаву доништа, ғайриқонунӣ аз мансаб озод намудан ё ба мансаби дигар гузаронидани кормандон;

8) пешниҳоди бартариҳои бо Қонун пешбининагардида зимни таъин ё пешбарӣ ба хизмати давлатӣ, таҳсил, фаъолияти илмӣ ва фаъолияти дигари ба онҳо монанд;

9) рӯяи накардани тартиби бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршудаи баррасии муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ба эътибор нагирифтани бартарӣ, имтиёзҳо ва навбати бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршудаи ҳангоми ҳалли онҳо;

10) ҳангоми амалӣ намудани фаъолият ва ҳуқуқу уҳдадорихоии мансабӣ аз рӯи ғараз ва манфиати шахсӣ қабул кардани қарорҳо ва санадҳои дигари ғайриқонунӣ, содир намудани амалҳои ғайриқонунӣ, аз ҷумла чиҳати ба қор қабул намудан, аз қор озод намудани шахс ва амалҳои дигаре, ки ҳуқуқу манфиатҳои шахсони дигари воқеӣ ва ҳуқуқиро ҳалалдор месозанд ва ба онҳо зарар мерасонанд.

2. Содир намудани ҳуқуқвайронкуниҳои дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда аз ҷониби шахсони барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ё шахсони ба онҳо баробаркардашуда, агар дар қирдори онҳо таркиби ҷиноят ё ҳуқуқвайронкунии маъмурий мавҷуд набошад, боиси ҷазои интизомӣ мегардад.

Моддаи 25. Ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ва ҷавобгарӣ барои онҳо

1. Қирдорҳои зерини шахси барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба он баробаркардашуда ҳуқуқвайронкунии ба коррупсия алоқаманд ҳисобида мешаванд:

1) аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ғайриқонунӣ талаб намудани иҷрои шартҳои иловагӣ, пешниҳоди ҳуҷжатҳо ва талаботи дигари бо санадҳои ҳуқуқӣ пешбининагардида, ба вучуд овардани монеаҳои дигари сунъӣ ва ғайриқонунӣ зимни таъин (интихоб) ва (ё) пешбарӣ шудан ба мансабҳои давлатии хизмати давлатӣ, ҷобачогузорӣ, ҷойивазкунӣ, таҳсил, фаъолияти илмӣ ва ҳангоми амалӣ намудани ҳуқуқу уҳдадорихоӣ ва вазифаҳои дигари давлатӣ;

2) додани ваколатҳо оид ба танзими давлатии фаъолияти соҳибқори ва назорати фаъолияти соҳибқорӣ ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки ба чунин фаъолият машғуланд;

3) қабули подош дар шакли пул, хизматрасонӣ ва шаклҳои дигари барои фаъолияти худ аз мақомоти давлатӣ, ташкилотҳои, ки шахси мазкур дар онҳо вазифаҳои дахлдорро иҷро намекунад, инчунин аз ташкилотҳои ғайририҷоратӣ ва шахсони воқеӣ, агар бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад;

4) қабул кардани тухфа ва хизматрасониҳои дигари вобаста ба иҷрои вазифаҳои давлатӣ ё вазифаҳои ба онҳо баробаркардашуда аз шахсони аз рӯи вазифа тобеъ, ба истиснои армуғон ва тухфаҳои дигари рамзӣ ҳангоми баргузориҳои чорабиниҳои протоколӣ ва расмӣ дигар, ки арзиши умумиашон дар як сол аз сад нишондиҳанда барои ҳисобҳо зиёд нест, инчунин додани чунин тухфаву хизматрасониҳо ба шахси мансабдори болоӣ;

5) истифодаи бартариҳои бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбининагардида дар гирифтани баргарадонидани кредит ва қарзҳо, харидани қоғазҳои қиматнок, молу мулк, пардохти андозҳои давлатӣ ва иҷрои уҳдадорихоии дигар;

6) додани бартарӣ ё имтиёзҳои ғайриқонунӣ ё беасос ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҳангоми таҳия ва қабули қарорҳо, ҷойгиркунии фармоишоти давлатӣ ва фармоишҳои дигаре, ки аз бучети давлатӣ маблағгузорӣ мешаванд ва ё аз ҳисоби ташкилотҳои дигар, новобаста ба шакли моликиятшон, тақсими воситаҳои пулӣ ва молӣ, захираҳои энергетикӣ ва табиӣ, пардохти андозҳо, баргарадонидани қарзҳо ва иҷрои уҳдадорихоии дигари пулӣ ва молӣ;

7) бе қарори мақомоти ваколатдори давлатӣ ба ҳуқуқи моликият ё ба истифодаи ташкилотҳои давлативу ғайридавлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ё шахсони воқеӣ ройгон додани захираҳои пулӣ ва молии давлатӣ;

8) бо мақсадҳои шахсӣ, гурӯҳӣ ва мақсадҳои дигари ғайрихизматӣ истифода намудани бино, воситаи нақлиёт ва алоқа, воситаҳои электронии алоқа ва захираҳои пулӣ ва молии давлатӣ;

9) ба фондҳои интихоботии номзадҳо ба вакилӣ ва ҳизбҳои сиёсӣ гузаронидани захираҳои пулӣ ва молии давлатӣ;

10) беасос ичро накардани дархост, пешниҳод, амр, дастур, қарор ва санадҳои дигари дар доираи ваколаташон қабулнамудаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, мақомоти назоратӣ ва суд;

11) ба манфиати шахсӣ ё гурӯҳӣ истифода намудани маълумоте, ки ҳангоми иҷрои вазифаҳои давлатӣ ба даст омадааст ва паҳнкунии чунин маълумот манъ аст;

12) даҳолати ғайриқонунӣ ба фаъолияти субъектҳои хоҷагидор, ҳалалдор қардани мустақилият ва вайронкунии ҳуқуқи манфиатҳои онҳо, ғайриқонунӣ барҳамдиҳӣ ё азнавташкилдихии онҳо, даҳолат ба таъин ё интиҳоб намудан ба мансаб ва ё аз мансаб озод намудани роҳбарон ва қормандони субъектҳои хоҷагидор, маҳдуд намудани рақобат дар бозори мол, иҷрои қор ва хизматрасонӣ;

13) ғайриқонунӣ аз ҳисоб баровардан, риоя накардани тартиби баҳодихӣ, ба фурӯш баровардани молу мулк, баргузор намудани музојада ва тендерҳо оид ба хусусигардонии молу мулки давлатӣ ва хариди давлатии мол, иҷрои қор ва хизматрасонӣ, ки ба манфиати давлат, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ зарар расонидааст, инчунин аз тарафи роҳбарони ташкилотҳои давлатӣ худсарона ба иҷора додан ё фурӯштани молу мулки давлатӣ, беасос вайрон намудани молу мулки ғайриманқули давлатӣ;

14) ғайриқонунӣ ё бо шартҳои ошқоро номувофиқ ба манфиатҳои давлат ва ташкилотҳо барои истифода ё иҷора додани воситаҳои асосӣ, замин ва ё сарватҳои дигари моддию табиӣ ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ғайриқонунӣ рад намудан ҳангоми додан ё кашада гирифтани онҳо;

15) пинҳон намудан аз баҳисобгирӣ, ба расмият надаровардани ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии ошқоршуда, ғайриқонунӣ озод намудан аз ҷавобгарии маъмурий ё доир ба ин ҳуқуқвайронкуниҳо қабул намудани қарорҳои ошқоро ба қирдори содиршуда номувофиқ, инчунин чораҷӯӣ накардан вобаста ба ҷаброни зарари расонидашуда;

16) тартиб додан, ба расмият даровардан, тасдиқ намудан ё ба қайд гирифтани санад, аҳд, шартнома, эълония ва ҳуҷҷатҳои аввалияи муҳосибавӣ ҷиҳати хариду фурӯш, тухфа қардан, иваз намудан, гарав, иҷора, хусусигардонӣ, аз ҳисоб баровардан ва аҳдҳои дигар оид ба ихтиёрдорӣ, истифода ва интиқоли молу мулк, иҷрои қор ва хизматрасонӣ, ки дар онҳо нарх, миқдор, ҳаҷм, соли истеҳсол ва нишондиҳандаҳои дигари молу мулк, иҷрои қор ва хизматрасонӣ таҳриф қарда шуда, ба ин восита ба манфиатҳои давлат, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ зарар расонида шудааст;

17) ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ дар татбиқи ҳуқуқи манфиатҳо ва уҳдадорихии қонуниашон ба вучуд овардани монеаҳои сунъӣ, аз онҳо талаб қардани ҳуҷҷат ва маълумоте, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешниҳоди онро аз ҷониби ин шахсон пешбинӣ намекунад ё рад намудани ба онҳо додани чунин санаду маълумот, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ гардидааст, ба таъхир андохтани пешниҳоди маълумот, додани маълумоти нопурра ё нодуруст, ғайриқонунӣ ба гарав гирифтани ҳуҷҷатҳои ба онҳо мансубшуда;

18) ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ пешниҳод накардани хабару маълумоти мавҷуда оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурии ба коррупсия алоқаманд ё ҷиноятҳои хусусияти коррупсионидошта, ба истисноӣ ҳолатҳое, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ намудааст;

19) ба мақомоти барои баррасӣ ва қабули қарор ваколатдор пешниҳод накардан ё сари вақт пешниҳод накардани санад ва маводи тафтишу санҷиш, ки дар онҳо оид ба ҳуқуқвайронкуниҳо маълумот мавҷуд аст, сарфи назар аз натиҷаи онҳо;

20) иҷро накардани чорабиниҳои барномаҳои давлатии зиддикоррупсионӣ ва нақшаи татбиқи онҳо;

21) ҳуқуқвайронкуниҳои дигаре, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд эътироф қарда шудаанд.

2. Ҷавобгарӣ барои содир қардани ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд аз рӯи хусусият ва дараҷаи ба ҷомеа хавфнокиашон бо қонунгузориҳои меҳнат, граждонӣ, маъмурий ва ҷиноятӣ муайян қарда мешавад.

Моддаи 26. Ҷавобгарӣ барои ҳуқуқвайронкуниҳои алоҳидаи ба коррупсия алоқаманд

1. Барои ба шахсони мансабдори давлатии барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба онҳо баробарқардашуда пешниҳод намудани неъматҳои моддӣ ғайримоддӣ, хизматрасонӣ ва фоида гирифтани ҷиҳати моил қардани онҳо ба қирдори (ҳаракат ё беҳаракатии) муайян ба манфиати пешниҳодкунандаи ин неъмату хизматрасонии ё шахсони дигар мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгарӣ муайян қарда мешавад.

2. Агар нисбати шахсоне, ки неъматҳои моддиву ғайримоддӣ, хизматрасонӣ ва ғоидаро ба шахсони мансабдори давлатии барои иҷрои вазифаҳои давлатӣ ваколатдор ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда мутобиқи қисми 1 моддаи мазкур додаанд, тамаъҷӯӣ ҷой дошта бошад ва дар ин бора ихтиёран ба субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда хабар дода бошанд, онҳо аз ҷавобгарӣ озод карда мешаванд.

3. Барои саркашии бадқасдонаи шахси барои пешбурди баҳисобгирии муҳосибавӣ ваколатдор ё роҳбари ташкилот аз амалиёти молиявӣ хоҷагидорӣ, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардаанд, ба расмият даровардан ё ба ҳуҷҷатҳои ҳисоботи молиявӣ, муҳосиботӣ ва оморӣ даровардани маълумоти таҳрифшуда оид ба фаъолият ё амалиёти молиявӣ хоҷагидорӣ, инчунин нобуд кардани ҳуҷҷатҳои молиявӣ ва ҳуҷҷатҳои дигари баҳисобгирӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгарӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 27. Кафолати дахлнопазирии шахсе, ки дар муқовимат ба коррупсия мусоидат менамояд

1. Шахсе, ки дар бораи ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ба мақомоти ваколатдори давлатӣ хабар додааст ё бо тарзи дигар дар муқовимат ба коррупсия мусоидат намудааст, таҳти Ҳимояи давлат қарор дорад.

2. Иттилоот дар бораи шахсе, ки дар муқовимат ба коррупсия мусоидат намудааст, сирри давлатӣ буда, дар ҳолати зарурӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад. Ошкор намудани ин сир боиси ҷавобгариҳои бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишуда мегардад.

3. Ҳимояи давлатии шахсе, ки дар бораи ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд ба мақомоти ваколатдори давлатӣ хабар додааст ё бо тарзи дигар дар муқовимат ба коррупсия мусоидат намудааст, мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муруфиаи судии ҷиноятӣ" таъмин карда мешавад.

Моддаи 28. Ошкор ва бартараф намудани сабаб ва шароитҳои барои содир кардани ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ мусоидаткунанда

Субъектҳои бевосита ба коррупсия муқовиматкунанда мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон уҳдадоранд ҳангоми баррасии парвандаҳо оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ сабаб ва шароитҳои барои содир кардани ҳуқуқвайронкуниҳои коррупсионӣ мусоидаткунандаро ошкор карда, ҷиҳати бартараф намудани онҳо чораҳои дахлдор андешанд.

Моддаи 29. Қабули қарори дастаҷамъонаи хусусияти коррупсионидошта ва ҷавобгарӣ барои он

Барои қабули қарори хусусияти коррупсионидошта, ки дастаҷамъона қабул карда шудааст, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгарӣ муайян карда мешавад.

Моддаи 30. Тартиби баҳисобгирии ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд

Ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта мешаванд.

БОБИ 5. БАРТАРАФ НАМУДАНИ ОҚИБАТҲОИ ҲУҚУҚВАЙРОНКУНИҲОИ БА КОРРУПСИЯ АЛОҚАМАНД

Моддаи 31. Ситонидани молу мулкӣ ғайриқонунӣ гирифташуда ё арзиши хизматрасонии ғайриқонунӣ

Молу мулк ва арзиши хизматрасониҳои дар натиҷаи ҳуқуқвайронкунии ба коррупсия алоқаманд бадастовардашуда мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мусодира карда мешаванд ва ё ба ғоидаи давлат ё шахсе, ки аз ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд зарар дидааст, ситонида мешаванд.

Моддаи 32. Беътибор донистани санадҳои ба коррупсия алоқаманд

Санадҳои дар натиҷаи ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд қабулгардида мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ташаббуси худӣ мақомот ё бо ҳуҷҷатҳои мавриди эътиноии прокурорӣ, мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти дигари ваколатдори давлатӣ аз ҷониби мақомоти барои қабули он ваколатдор ё мақомоти болоӣ ва ё аз тарафи суд беътибор дониста мешаванд.

БОБИ 6. ҲАМКОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР САМТИ МУҚОВИМАТ БА КОРРУПСИЯ

Моддаи 33. Ҳамкории байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба коррупсия

Ҳамкории байналмилалӣ дар самти муқовимат ба коррупсия дар асоси принципҳои ҳамкорӣ мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон бо мақсадҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- муайян кардани шахсоне, ки дар содир намудани ҷиноятҳои коррупсионӣ гумонбар (айбдоршаванда) дониста шудаанд, ҷойи будубоши онҳо, ҳамчунин ҷойи будубоши шахсони дигаре, ки бо ҷунин ҷиноятҳо алоқаманданд;
- пешниҳод намудани ашё ё намунаи онҳо барои гузаронидани тадқиқот ё экспертизаи судӣ дар ҳолатҳои зарурӣ;
- мубодилаи маълумот доир ба масъалаҳои муқовимат ба коррупсия;
- муайян намудани молу мулки дар натиҷаи ҷиноятҳои коррупсионӣ бадастовардашуда ва баргардонидани онҳо;
- ҳамохангсозии фаъолият оид ба муқовимат ба коррупсия ва бартараф намудани оқибатҳои ҳуқуқвайронкуниҳои ба коррупсия алоқаманд.

БОБИ 7. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 34. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 35. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мубориза бар зидди коррупсия" аз 25 июли соли 2005 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2005, №7, мод. 402; с. 2007, №7, мод. 660; с. 2008, №10, мод. 800; с. 2011, №12, мод. 837; с. 2014, №3, мод. 148; с. 2017, №1-2, мод. 8, мод. 9, №5, қ. 1, мод. 297; с. 2019, №1, мод. 11, №4-5, мод. 216) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 36. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе,
7 августи соли 2020
№ 1714